

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 20.12.2010
KOM(2010) 794 v konečnom znení

2010/0380 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a nariadenie (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004

(Text s významom pre EHP a pre Švajčiarsko)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Dôvody a ciele návrhu

Účelom tohto nariadenia je aktualizovať nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009, aby ich znenie zodpovedalo zmenám v právnych predpisoch členských štátov v oblasti sociálneho zabezpečenia a zmenám spoločenskej reality, ktoré majú vplyv na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia.

Okrem toho tento návrh zahŕňa návrhy predložené Správnou komisiou pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „správna komisia“), ktorých cieľom je zlepšiť a zmodernizovať *acquis* v tejto oblasti, v súlade s článkom 72 písm. f) nariadenia (ES) č. 883/2004.

Cieľom zmien a doplnení uvedených v tomto návrhu je zaručiť právnu istotu pre zainteresované strany.

Všeobecný kontext

Tento návrh sa týka nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009. Jeho cieľom je zabezpečiť náležitú koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia jednotlivých štátov. Zohľadňuje právne zmeny na vnútroštátnej úrovni a sumarizuje nedávny vývoj v cezhraničnej mobilite, ktorý má vplyv na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia.

Existujúce ustanovenia v oblasti návrhu

Existujúce ustanovenia sa nachádzajú v nariadení (ES) č. 883/2004 (naposledy zmenenom a doplnenom nariadením (ES) č. 988/2009) a v nariadení (ES) č. 987/2009.

Nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 je potrebné upraviť, aby držali krok s vývojom vo vnútroštátnych predpisoch a so zmenami spoločenskej reality, ktoré majú vplyv na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia. Okrem toho správna komisia predložila dôležité návrhy na zlepšenie koordinácie systémov. Tieto návrhy spolu s inými technickými úpravami textu sú zahrnuté v tomto návrhu. Týmto návrhom sa zároveň zaktualizujú a zmenia a doplnia odkazy na právne predpisy jednotlivých štátov nachádzajúce sa v určitých prílohách k uvedeným nariadeniam.

Súlad s inými politikami a cieľmi Únie

Neuplatňuje sa.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENIE VPLYVU

Konzultácie so zainteresovanými stranami

211 *Metódy konzultácie, hlavné cieľové odvetvia a všeobecný profil respondentov*

Členské štáty sa vyzývajú, aby predložili návrhy rôznych zmien a doplnení k nariadeniam na rok 2010. Správna Komisia okrem toho požiadala vykonať zmeny a doplnenia, prostredníctvom ktorých sa majú aktualizovať a objasniť nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009.

Zhrnutie odpovedí a spôsob, akým sa zohľadnili

Návrhy, ktoré sa považujú za zlučiteľné s právnymi predpismi EÚ a s ktorými súhlasila správna komisia, boli odsúhlasené a zapracované.

²²¹ Príslušné vedecké/odborné oblasti

Koordinácia sociálneho zabezpečenia.

²²² Použitá metodika

Diskusie na dvoch zasadnutiach správnej komisie v roku 2010 a v náležitých prípadoch dodatočné diskusie so zástupcami príslušných členských štátov v rámci správnej komisie, ktoré sa týkali najmä niektorých bodov vnútroštátnych právnych predpisov.

²²³ Hlavné organizácie/odborníci, s ktorými sa uskutočnili konzultácie

Správna komisia a zástupcovia jednotlivých príslušných členských štátov.

²²⁴⁹ Zhrnutie prijatých a využitých odporúčaní

Neuvádza sa prítomnosť potenciálne závažných rizík s nezvratnými následkami.

Súhlas správnej komisie s aktualizáciou, dokončením a vylepšením znenia a s aktualizáciou určitých zápisov týkajúcich sa členských štátov v prílohách k nariadeniu (ES) č. 883/2004 a nariadeniu (ES) č. 987/2009.

²²⁶ Prostriedky na sprístupnenie odborného odporúčania verejnosti

Žiadne.

Posúdenie vplyvu

Od 1. mája 2010 sa vo všetkých členských štátoch EÚ uplatňujú dve modernizované nariadenia, a to nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009, týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia. Modernizované nariadenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia sú výsledkom desať rokov trvajúcich rokovaní medzi členskými štátmi. Potreba modernizácie okrem iného vyvstala zo zmien v právnych predpisoch jednotlivých štátov a z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ).

Členské štáty často menia svoje právne predpisy o sociálnom zabezpečení. V dôsledku toho môžu odkazy na vnútroštátne právne predpisy v právnych predpisoch EÚ, ktorými sa koordinujú systémy sociálneho zabezpečenia, stratiť aktuálnosť, čo spôsobí pri uplatňovaní nariadení právnú neistotu pre zainteresované strany.

Odkazy v nariadení (ES) č. 883/2004 a nariadení (ES) č. 987/2009 je preto potrebné aktualizovať, aby správne zodpovedali zmenám právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni a zmenám spoločenskej reality. Nariadenia sa môžu meniť a dopĺňať iba nariadením.

Jednou z hlavných črt modernizovaných ustanovení o koordinácii je zjednodušenie. Zjednodušenie nariadení uľahčuje ich výklad a obmedzuje priestor na protichodné názory. S cieľom zabezpečiť, aby zjednodušené ustanovenia poskytovali plnú ochranu práv občanov, bolo potrebné zmeniť a doplniť niektoré z nich, najmä tie, ktoré sa týkajú oblasti uplatniteľných právnych predpisov a dávok v nezamestnanosti. V ustanovení o určení uplatniteľných právnych predpisov v situácii, keď jedna osoba pracuje v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, sa kritérium „podstatnej časti činnosti“ rozšíri a pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ sa skonkretizuje. Zmeny a doplnenia v oblasti dávok v nezamestnanosti sú potrebné, aby sa zabezpečilo uspokojujúce riešenie v situácii, keď samostatne zárobkovo činná osoba je poistená pre prípad nezamestnanosti v členskom štáte, v ktorom vykonávala naposledy činnosť, ale vracia sa do členského štátu svojho pobytu, v ktorom neexistuje poistenie v nezamestnanosti pre samostatne zárobkovo činné osoby.

V posledných rokoch sa zaznamenal narastajúci trend nových foriem mobility. Nové štruktúry ponuky pracovnej sily možno pozorovať okrem iného v leteckej doprave, kde spoločnosti ponúkajú služby z tzv. „domácich základní“ v rôznych členských štátoch. Komisia zvažuje vypracovať v roku 2011 dokument o zmenených modeloch mobility v súvislosti s právom na voľný pohyb pracovníkov a so sociálnym zabezpečením, v ktorom určí, aké konkrétne opatrenia musí Komisia prijať, aby lepšie reagovala na potreby rôznych typov migrujúcich zamestnancov. Bez toho, aby Komisia chcela predbiehať udalosti, považuje za vhodné ešte pred prijatím daného dokumentu spresniť pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ v prípade členov leteckej posádky s cieľom pomôcť inštitúciám pri lokalizácii „registrovaného sídla alebo miesta podnikania“ a uľahčiť uplatňovanie nariadenia (ES) č. 883/2004 v tejto oblasti. V tejto súvislosti má osobitný význam skutočnosť, že pojem „domácej základne“ bol už vymedzený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva, a ktorý sa už v tejto oblasti používa.

Hoci sa nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 uplatňujú od 1. mája 2010 odrážajú stav právnej úpravy v členských štátoch aktuálny k 26. januáru 2004 (v prípade nariadenia (ES) č. 883/2004) a k 17. decembru 2008 (v prípade nariadenia (ES) č. 987/2009). Je v záujme občanov, ktorí sú tým dotknutí, aby boli tieto nariadenia aktualizované v primeranom čase po tom, čo došlo k zmenám vo vnútroštátnych predpisoch členských štátoch. Len nariadenia, ktoré nezaostávajú za vývojom vo vnútroštátnych právnych predpisoch a ktorých ustanovenia sú jasné a úplné môžu byť zárukou transparentnosti a istoty pre zainteresované strany a poskytnúť úplnú ochranu občanov zapojených do mobility.

Tento návrh uľahčuje koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia v členských štátoch a prispieva k ochrane občanov migrujúcich v rámci EÚ. Väčšinu zmien navrhli členské štáty a správna komisia. Odhaduje sa, že návrh nariadenia, ktorým sa menia a dopĺňajú súčasné ustanovenia, nespôsobí žiadnu podstatnú zmenu súčasnej situácie v oblasti koordinácie sociálneho zabezpečenia, pokiaľ ide o pracovnú záťaž alebo náklady, ktoré musia znášať inštitúcie a správne orgány, pracovníci alebo zamestnávateľia alebo hospodársky nečinní občania.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Účelom tohto návrhu je doplniť, objasniť a aktualizovať niektoré ustanovenia nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009, aby ich znenie zodpovedalo zmenám v právnych predpisoch členských štátov v oblasti sociálneho zabezpečenia a zmeneným modelom mobility, ktoré majú vplyv na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia. Tieto zmeny uľahčia účinné uplatňovanie právnych predpisov EÚ na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia a zlepšia ochranu jednotlivcov pohybujúcich sa v rámci EÚ.

Právny základ

Článok 48 ZFEÚ.

Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity sa uplatňuje len vtedy, ak návrh nespadá do výlučnej právomoci EÚ.

Ciele návrhu nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov z týchto dôvodov.

Podľa článku 48 ZFEÚ sa vyžaduje činnosť na úrovni EÚ formou koordinačných opatrení v oblasti sociálneho zabezpečenia a je potrebné zabezpečiť plný výkon práva na voľný pohyb stanoveného v ZFEÚ. Bez tejto koordinácie by hrozilo, že sloboda pohybu by sa neuplatňovala, keďže ľudia by toto právo pravdepodobne využívali v menšej miere, ak by v podstate znamenalo stratu práva na sociálne zabezpečenie už nadobudnutého v inom členskom štáte. Cieľom právnych predpisov EÚ v oblasti sociálneho zabezpečenia nie je nahradiť rôzne vnútroštátne systémy. Je potrebné zdôrazniť, že navrhované pozmeňujúce a doplnujúce nariadenie nie je harmonizačným opatrením a nepresahuje rámec potrebný na účinnú koordináciu. Cieľom návrhu je v podstate aktualizovať súčasné pravidlá koordinácie, aby odrážali zmeny vo vnútroštátnych právnych predpisoch a aby sa vykonali zmeny nevyhnutné z dôvodu zmenenej spoločenskej reality. Okrem toho je jeho cieľom doplniť a skvalitniť znenie nariadení s cieľom poskytnúť ochranu práv občanov v prípade ich pohybu v rámci EÚ.

Napriek tomu, že návrh z uvedeného dôvodu vychádza najmä z príspevkov členských štátov, členské štáty nemohli prijať takého ustanovenia na vnútroštátnej úrovni, pretože to by mohlo byť v rozpore s nariadeniami. Aby sa nariadenia mohli skutočne uplatňovať v rámci EÚ, je potrebné zabezpečiť náležitú úpravu ich hlavných častí a ich príloh.

Koordinácia sociálneho zabezpečenia sa týka cezhraničných situácií, v ktorých žiaden členský štát nemôže konať samostatne. Koordinačné právne predpisy EÚ nahrádzajú viaceré súčasné dvojstranné dohody. To členským štátom nielen zjednodušuje koordináciu sociálneho zabezpečenia, ale zabezpečuje sa tým aj rovnosť zaobchádzania s osobami, ktoré sú poistené v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Opatreniami EÚ možno lepšie dosiahnuť ciele návrhu z týchto dôvodov.

Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia má význam len na úrovni EÚ. Cieľom je zabezpečiť, aby koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia účinne fungovala vo všetkých členských štátoch. Základom a opodstatnením tohto úsilia je voľný pohyb osôb v rámci EÚ.

V tejto súvislosti neexistujú žiadne kvalitatívne ukazovatele, ale nariadenia sa týkajú každého občana EÚ, ktorý sa z akéhokoľvek dôvodu pohybuje v rámci územia EÚ.

Tento návrh je čisto koordinačným opatrením, ktoré sa môže prijať len na úrovni EÚ. Členské štáty sú aj naďalej zodpovedné za organizovanie a financovanie svojich vlastných systémov sociálneho zabezpečenia.

Návrh je preto v súlade so zásadou subsidiarity.

Zásada proporcionality

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality z týchto dôvodov:

Nariadenie (EHS) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 si vyžadujú túto formu opatrenia, pretože nariadenie môže byť zmenené a doplnené iba nariadením. Toto opatrenie sa nedotýka samotného systému koordinácie. Členské štáty sú aj naďalej výhradne zodpovedné za organizovanie a financovanie svojich vlastných systémov sociálneho zabezpečenia.

Návrh uľahčuje členským štátom a ich inštitúciám koordinovať systémy sociálneho zabezpečenia a jeho cieľom je poskytnúť ochranu jednotlivcom, ktorí sa pohybujú v rámci EÚ, tým, že aktualizuje a zlepšuje určité ustanovenia nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009 a niektoré prílohy k nariadeniu (ES) č. 883/2004. Tieto zmenené a doplnené ustanovenia vychádzajú predovšetkým z návrhov členských štátov, čo znamená, že akékoľvek prípadné finančné alebo administratívne zaťaženie je minimalizované a primerané uvedenému cieľu. Naopak, ak by nedošlo k aktualizácii nariadenia (ES) č. 883/2004 a nariadenia (ES) č. 987/2009, finančné a administratívne zaťaženie by bolo pravdepodobne väčšie, pretože ustanovenia by nezodpovedali meniacim sa potrebám členských štátov.

Výber nástrojov

Navrhované nástroje: nariadenie.

Iné prostriedky by neboli primerané z týchto dôvodov:

Neexistuje žiadna iná alternatíva, pretože nariadenie možno zmeniť a doplniť len nariadením.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet EÚ.

5. VOLITELNÉ PRVKY

Európsky hospodársky priestor a Švajčiarsko

Navrhovaný predpis má význam pre Európsky hospodársky priestor a Švajčiarsko, a preto by mal byť rozšírený na Európsky hospodársky priestor a Švajčiarsko.

Podrobné vysvetlenie návrhu

Článok 1

Článok 1 sa týka zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 883/2004.

A. Zmena a doplnenie článku 9

1. Zmena a doplnenie článku 9 ods. 1

V článku 9 by sa odkaz na článok 1 *ods. 1* v článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 mal považovať za odkaz na „článok 1 *písm. l)*“. Okrem toho by sa oznámenie o zmluvných ustanoveniach podľa druhého pododseku článku 1 *písm. l)* nariadenia (ES) č. 883/2004 malo podávať oddelene od vyhlásenia vykonaného v súlade s článkom 9 nariadenia (ES) č. 883/2004, ktorého je predpokladom.

2. Zmena a doplnenie článku 9 ods. 2

Článok 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004 by sa mal zmeniť a doplniť, aby bol v súlade s druhým pododsekom článku 71 ods. 2 nariadenia (ES) č. 883/2004.

B. Zmena a doplnenie článku 12 ods. 1

Navrhovanou zmenou a doplnením sa objasňuje, že vyslanú osobu nemožno nahradiť inou *vyslanou* osobou po tom, čo skončilo obdobie vyslania prvej osoby. Slovo „vyslaná“ bolo omylom vynechané.

C. Zmena a doplnenie článku 13 ods. 1

V súčasnom znení článku 13 ods. 1 sa podmienka výkonu „podstatnej časti“ činnosti nevzťahuje na prípady, kde osoba pracuje v dvoch alebo viacerých členských štátoch pre rôzne podniky alebo zamestnávateľov. To nie je v súlade so zámerom dojednaným v Rade, a to najmä nie v prípade, keď je činnosť vykonávaná v členskom štáte bydliska relatívne malá. Účelom tejto zmeny a doplnenia je objasniť, že podmienka výkonu „podstatnej časti“ činnosti sa vzťahuje tiež na osobu, ktorá obvykle pracuje pre rôzne podniky alebo zamestnávateľov v dvoch alebo viacerých členských štátoch. V prípade, že podmienka „podstatnej časti“ činnosti nebola splnená v členskom štáte bydliska, uplatňujú sa právne predpisy toho členského štátu, na ktorého území sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku(-ov) alebo zamestnávateľa(-ov). Ak nie je možné určiť jeden členský štát, na ktorom území sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania, napríklad v prípade, keď dvaja alebo viacero zamestnávateľov majú sídlo v dvoch rôznych členských štátoch iných ako členský štát bydliska, uplatňujú sa právne predpisy členského štátu bydliska. Cieľom zmeny a doplnenia je zamedziť obchádzaniu uplatniteľných právnych predpisov pri súčasnom dodržiavaní zásady zjednodušenia a praktickosti.

D. Zmena a doplnenie článku 36 ods. 2a

Článok 36 ods. 2a nariadenia (ES) č. 883/2004 by sa mal zmeniť a doplniť, aby sa rozsah osobnej pôsobnosti uviedol do súladu s rozsahom osobnej pôsobnosti zvyšku kapitoly 2 hlavy III nariadenia (ES) č. 883/2004 a s tretím pododsekom článku 26 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009, ktorým sa upravuje podobná otázka v oblasti nemocenských dávok, materských dávok a rovnocenných dávok počas otcovskej dovolenky.

E. Zmena a doplnenie článku 65 ods. 5

Zmena a doplnenie sa týka prípadu, keď samostatne zárobkovo činná osoba bola poistená pre prípad nezamestnanosti v členskom štáte, v ktorom naposledy vykonávala činnosť, a následne sa po tom, čo sa stala nezamestnanou, vráti do členského štátu svojho bydliska, v ktorom neexistuje poistenie v nezamestnanosti pre samostatne zárobkovo činné osoby.

V takom prípade nie je na rozdiel od prípadu zamestnaných osôb možný prevod povinnosti vyplácať dávky v nezamestnanosti z členského štátu, v ktorom osoba naposledy vykonávala činnosť, na členský štát bydliska, pretože právne predpisy členského štátu bydliska nepoznajú dávky v nezamestnanosti pre samostatne zárobkovo činné osoby. V súlade s účelom článku 65, ako bol potvrdený judikatúrou SDEÚ (pozri rozhodnutie SDEÚ týkajúce sa článku 71 nariadenia 1408/71, ktorý zodpovedá novému článku 65 nariadenia 883/2004, napr. vec C-454/93 *Van Gestel* [1995] ECR I-1707 avec 58/87 *Rebmann* [1988] ECR 3467), však majú osoby, na ktoré sa daný článok vzťahuje, právo vrátiť sa v prípade, že sa stanú nezamestnanými, do členského štátu ich bydliska a hľadať si tam prácu. Zmyslom tohto článku je to, že tieto osoby majú vďaka svojim úzkym väzbám v členskom štáte svojho bydliska najlepšie vyhliadky opätovne sa začleniť do trhu práce. Z tohto dôvodu nemá byť ich právo na sociálne dávky obmedzené, najmä pokiaľ sú tieto dávky protiplnením za nimi zaplatené príspevky (vec C-228/07 *Petersen* [2008] ECR I-6989). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že na právo na dávky v nezamestnanosti súvisiace s platbami príspevkov do fondu poistenia v nezamestnanosti sa – ako právo na peňažné plnenie – vzťahuje ochrana podľa článku 1 protokolu č. 1 európskeho dohovoru (vec *Gaygusuz v. Austria*)

F. Zmena a doplnenie článku 71 ods. 2

Počas diskusií vyšla najavo potreba objasniť hlasovací postup správnej komisie. Navrhovaný hlasovací postup odráža nový vývoj zavedený Lisabonskou zmluvou, najmä novým článkom 48 ZFEÚ.

Článok 2

Článok 2 sa týka zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 987/2009.

A. Zmena a doplnenie článku 6 ods. 1

Znenie tohto článku bolo prepracované, aby viac zodpovedalo tomu, čo bolo dohodnuté v Rade. V odseku 1 písm. b) je teraz jasne stanovené, že právne predpisy členského štátu bydliska nemožno používať dočasne, ak dotknutá osoba nevykonáva v členskom štáte bydliska žiadnu činnosť.

B. Zmena a doplnenie článku 14 ods. 5

Zmenou a doplnením sa objasňuje, že okrajové a pomocné činnosti, ktoré sú z časového hľadiska a z hľadiska hospodárskej návratnosti nevýznamné, sa pri určovaní uplatniteľných právnych predpisov podľa hlavy II nariadenia (ES) č. 883/2004 nezohľadňujú. Činnosti ako také majú aj naďalej význam pre uplatňovanie právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia; ak okrajová činnosť zakladá účasť na sociálnom zabezpečení, odvody sa platia v členskom štáte príslušnom pre celkový príjem zo všetkých činností.

Účel tejto zmeny a doplnenia je dvojaký:

1) zjednodušiť súčasné predpisy zrušením rozlišovania medzi „súbežnými“ a „striedavými“ činnosťami a zvýšiť tak právnu istotu pre osoby, ktoré vykonávajú skutočnú a efektívnu činnosť v jednom členskom štáte a súbežne len okrajovú činnosť v inom členskom štáte a

2) vyhnúť sa možnému zneužívaniu ustanovení o uplatniteľných právnych predpisoch v nariadení (ES) č. 883/2004.

c. Vloženie odseku 5a do článku 14

Touto zmenou a doplnením sa zabezpečí, aby sa pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ používal v súlade s judikatúrou SDEÚ a inými nariadeniami EÚ. Táto zmena a doplnenia slúžia ako základný kameň pre ďalšie prvky, ktoré vymedzí správna komisia.

Za „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ sa v prípade členov leteckej posádky považuje „domáca základňa“. Pojem „domáca základňa“ je v tomto odvetví uznávaný a používaný a bol už vymedzený v nariadení (EHS) č. 3922/91, čo zjednodušuje a odôvodňuje jeho používanie v oblasti koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia. Odkaz na „domácu základňu“ v prípade členov leteckej posádky nemá vplyv na zásadu, že na určenie uplatniteľných právnych predpisov na základe hlavy II nariadenia (ES) č. 883/2004 má byť prípad každého člena posádky posudzovaný samostatne a na základe objektívnych informácií.

D. Zmena a doplnenie článku 15 ods. 1

Touto zmenou a doplnením sa uvádza znenie tohto článku do súladu s konečnou dohodou v druhom čítaní v Európskom parlamente v rámci spolurozhodovacieho postupu pri prijímaní nariadenia (ES) č. 987/2009 o informovaní dotknutej osoby v prípadoch vyslania o uplatniteľných právnych predpisoch.

E. Zmena a doplnenie článku 54 ods. 2

Touto zmenou a doplnením sa opravuje chyba, ku ktorej došlo pri jazykovej kontrole v Rade, a prinavracia ustanoveniu pôvodný význam.

F. Vloženie ods. 7 do článku 55

Vkladá sa nový odsek, ktorého cieľom je, aby sa postup pri vývoze dávok analogicky používal aj v prípade, na ktorý sa vzťahuje nové ustanovenie článku 65 ods. 5 písm. b) nariadenia (ES) č. 883/2004, s výnimkou ustanovenia týkajúceho sa časového obmedzenia nároku uvedeného v článku 65 ods. 1 písm. c) nariadenia (ES) č. 987/2009.

G. Zmena a doplnenie článku 56 ods. 2

Znenie je potrebné zmeniť a doplniť, aby sa vzťahovalo aj na prípady, kedy sa osoba, na ktorú sa vzťahuje nový článok 65 ods. 5 písm. b) nariadenia (ES) č. 883/2004, dodatočne registruje aj na úrade práce v štáte, v ktorom naposledy vykonávala činnosť.

V takom prípade by mali mať prednosť povinnosti a činnosti súvisiace s hľadaním zamestnania zo strany nezamestnanej osoby v štáte, v ktorom naposledy vykonávala činnosť, keďže dotknutej osobe poskytuje dávky tento štát. Novým znením sa dáva prednosť povinnostiam a činnostiam súvisiacim s hľadaním zamestnania v štáte, ktorý poskytuje dávky, a vylučuje sa negatívny vplyv, ktorý by malo ich nesplnenie v inom členskom štáte.

Príloha

A. Zmena a doplnenie prílohy X k nariadeniu (ES) č. 883/2004

V prílohe X sa nachádza zoznam osobitných nepríspevkových peňažných dávok. V oddiele „HOLANDSKO“ sa zákon o pomoci pri zdravotnom postihnutí mladistvých z 24. apríla 1997 (Wajong) nahradí predpisom „Zákon o podpore pri práci a zamestnaní pre mladé zdravotne postihnuté osoby“ (Wet Wajong).

Ako tomu bolo aj v prípade predchádzajúceho zákona, nový zákon stanovuje podporu príjmu pre mladé zdravotne postihnuté osoby, ktoré majú z dôvodu zdravotného postihnutia obmedzenú pracovnú schopnosť a ktorých príjem je nižší než zákonom stanovená minimálna mzda. Mladé zdravotne postihnuté osoby, ktoré spĺňajú určité podmienky, môžu poberať podporu príjmu na vyrovnanie ich príjmu až na úroveň zákonom stanovenej minimálnej mzdy v prípade, že ich príjem z pracovnej činnosti je nižší ako 75 % zákonom stanovenej minimálnej mzdy. Ochranu príjmu možno tiež priznať mladým zdravotne postihnutým osobám, ktoré študujú a potrebujú finančnú podporu, ako aj mladým osobám, ktoré nemôžu vôbec pracovať, t. j. osobám, ktoré sú úplne a trvale neschopné pracovať.

Správna komisia preskúmala tento nový údaj Holandska a podpora príjmu bola uznaná za osobitnú nepríspevkovú peňažnú dávku v zmysle článku 70 nariadenia (ES) č. 883/2004.

V oddiele „SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO“ sa pre Spojené kráľovstvo uvedie nová osobitná nepríspevková peňažná dávka, a to zamestnanecký a podporný príspevok vypočítavaný z príjmu (ESA(IR)).

Hlavným účelom tohto príspevku je zabezpečiť príjem na úrovni životného minima vzhľadom na hospodársku a sociálnu situáciu v Spojenom kráľovstve. Zamestnanecký a podporný príspevok vypočítavaný z príjmu je určený osobám, ktorým sa vzhľadom na v minulosti odvedené príspevky alebo vzhľadom na ich finančnú situáciu nemôže vyplácať zamestnanecký a podporný príspevok alebo im je možné ho vyplácať len v nedostatočnej výške.

Správna komisia uznala zamestnanecký a podporný príspevok vypočítavaný z príjmu za osobitnú nepríspevkovú peňažnú dávku v zmysle článku 70 nariadenia (ES) č. 883/2004, ktorý možno zaradiť do zoznamu v prílohe X k nariadeniu (ES) č. 883/2004.

Zároveň sa v prílohe vypustí z oddielu „SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO“ podpora k príjmu. Vznik nových dávok so zisťovaním príjmu (príspevok pre uchádzača o zamestnanie, zamestnanecký a podporný príspevok a štátny dôchodkový príspevok) pre osobitné rizikové skupiny má za následok to, že z podpory k príjmu sa stala obmedzená dávka životného minima, ktorá sa vypláca osobám so žiadnym alebo veľmi nízkym príjmom. Vzhľadom na to, že sociálna pomoc je vyňatá z pôsobnosti nariadenia (ES) č. 883/2004, podporu k príjmu je potrebné zo zoznamu vyradiť.

B. Zmena a doplnenie prílohy XI k nariadeniu (ES) č. 883/2004

1. Zmena a doplnenie oddielu „HOLANDSKO“

Údaj v ods. 1 písm. h) rozširuje právo na poskytovanie vecných dávok počas pobytu v Holandsku dôchodcom a ich rodinným príslušníkom, ktorí sú poistení podľa právnych predpisov iného členského štátu, a poskytuje dôchodcom a ich rodinným príslušníkom dodatočné výhody v oblasti nemocenských dávok.

Odsek 1 písm. g) možno vypustiť, pretože refundácia pri nepoberaní dávok bola nahradená zavedením povinnej spoluúčasti do holandského systému zdravotného poistenia.

Ostatné zmeny v prílohe XI sa týkajú jazykových úprav s cieľom zabezpečiť konzistenciu v odkazoch na holandské právne predpisy.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a nariadenie (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004

(Text s významom pre EHP a pre Švajčiarsko)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 48,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po predložení návrhu legislatívneho aktu parlamentom jednotlivých štátov,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 je potrebné upraviť, aby sa zohľadnili právne zmeny v niektorých členských štátoch a zabezpečila právna istota zainteresovaných strán.
- (2) Správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia predložila príslušné návrhy týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia, ktorých cieľom je zlepšiť a modernizovať *acquis*. Odsúhlasené návrhy boli začlenené do textu tohto nariadenia.
- (3) Na koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia môžu mať vplyv zmeny spoločenskej reality. S cieľom reagovať na tieto zmeny sa navrhujú zmeny v oblasti určovania uplatniteľných právnych predpisov a dávok v nezamestnanosti.
- (4) Malo by byť objasnené, že v prípade, že osoba pracuje v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podmienka výkonu „podstatnej časti činnosti“ v zmysle článku 13 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 sa vzťahuje aj na osoby pracujúce pre rôzne podniky alebo zamestnávateľov.
- (5) Rôznorodosť a vývoj podmienok, za ktorých sa vykonávajú profesionálne činnosti, si vyžadujú zohľadňovať situáciu vysoko mobilných pracovníkov. Nové štruktúry ponuky práce je možné pozorovať okrem iného v odvetví leteckej dopravy. Vytvárať

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

prepojenie medzi právnymi predpismi uplatniteľnými na členov leteckej posádky a členským štátom, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, u ktorých sú zamestnaní, je účinné len vtedy, ak existuje dostatočne blízke spojenie s registrovaným sídlom alebo miestom podnikania. V prípade členov leteckej posádky sa na účely uplatňovania nariadenia (ES) č. 883/2004 považuje za vhodné považovať pojem „domáca základňa“ za bližšie vymedzenie pojmu „registrované sídlo alebo miesto podnikania“.

- (6) Článok 65 ods. 5 nariadenia (ES) č. 883/2004 by sa mal zmeniť a doplniť s cieľom zabezpečiť, aby samostatne zárobkovo činné osoby poberali dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu a aby sa im pri návrate do členského štátu bydliska poskytli najlepšie vyhliadky na opätovné začlenenie do jeho trhu práce.
- (7) Nariadenie (ES) č. 883/2004 a nariadenie (ES) č. 987/2009 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 883/2004 sa mení a dopĺňa takto:

- 1. V článku 9 ods. 1 sa prvá veta nahrádza takto:

„1. Členské štáty písomne oznámia Komisii Európskych spoločenstiev vyhlásenia vykonané v súlade s článkom 1 ods. 1, právne predpisy a systémy uvedené v článku 3, uzavreté dohovory uvedené v článku 8 ods. 2 a minimálne dávky uvedené v článku 58 ako aj významné zmeny a doplnenia vykonané následne.“

- 2. V článku 9 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Tieto oznámenia sa predkladajú Európskej komisii každý rok a náležite sa uverejňujú.“

- 3. V článku 12 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Osoba, ktorá ako zamestnanec vykonáva v členskom štáte činnosť v mene zamestnávateľa, ktorý tam zvyčajne vykonáva svoju činnosť, a ktorá je týmto zamestnávateľom vyslaná do iného členského štátu, aby tam vykonávala prácu v mene tohto zamestnávateľa, naďalej podlieha právnym predpisom prvého členského štátu za predpokladu, že predpokladané obdobie trvania takejto práce nepresahuje 24 mesiacov a že táto osoba tam nie je vyslaná s cieľom nahradiť inú vyslanú osobu.“

- 4. V článku 13 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Osoba, ktorá ako zamestnanec zvyčajne vykonáva prácu v dvoch alebo viacerých členských štátoch, podlieha:

a) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak podstatnú časť svojej činnosti vykonáva v tomto členskom štáte, alebo

b) ak nevykonáva podstatnú časť svojej činnosti v členskom štáte bydliska:

i) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, ak je zamestnaná v jednom podniku alebo u jedného zamestnávateľa, alebo

ii) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, pričom nejde o členský štát jej bydliska, ak je zamestnaná v dvoch alebo viacerých podnikoch alebo u dvoch alebo viacerých zamestnávateľov a aspoň jeden z týchto podnikov má registrované sídlo alebo miesto podnikania v jednom členskom štáte, ktorý nie je členským štátom jej bydliska, alebo

iii) právnym predpisom členského štátu bydliska, ak je zamestnaná v dvoch alebo viacerých podnikoch alebo u dvoch alebo viacerých zamestnávateľov, ktorí majú registrované sídlo alebo miesto podnikania v rôznych členských štátoch, ktoré nie sú členským štátom jej bydliska.“

5. Článok 36 sa odsek 2a nahrádza takto:

„2a. Príslušná inštitúcia nemôže odmietnuť vydanie oprávnenia ustanoveného v článku 20 ods. 1 poistenej osobe, ktorá utrpela pracovný úraz alebo u ktorej vznikla choroba z povolania a ktorá má nárok na dávky od tejto inštitúcie, ak jej v členskom štáte, v ktorom má bydlisko, nemôže byť poskytnutá liečba zodpovedajúca jej stavu v časovej lehote, ktorá je lekárske prijateľná pri zohľadnení jej súčasného zdravotného stavu a pravdepodobného vývoja jej ochorenia.“

6. V článku 65 sa odsek 5 nahrádza takto:

„5.

- (a) Ak nie je v písm. b) stanovené inak, nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu tieto právne predpisy vzťahovali počas jej poslednej činnosti, ktorú vykonávala ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.
- (b) Ak právne predpisy členského štátu bydliska nestanovujú poistenie samostatne zárobkovo činných osôb pre prípad nezamestnanosti, nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2, ktorá bola poistená pre prípad nezamestnanosti v členskom štáte, v ktorom vykonávala naposledy činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba, poberá dávky v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu.
- (c) Pracovník, ktorý nie je cezhraničným pracovníkom a ktorý poberal dávky na náklady príslušnej inštitúcie členského štátu, ktorého právnym predpisom podliehal naposledy, však po svojom návrate do členského štátu bydliska poberá najprv dávky v súlade s článkom 64, pričom poberanie dávok podľa písm. a) sa mu pozastavuje počas obdobia, v priebehu ktorého poberá dávky podľa právnych predpisov, ktoré sa na neho vzťahovali naposledy.“

7. V článku 71 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Pravidlá správnej komisie sa vypracujú na základe vzájomnej dohody medzi jej členmi.

Vo všetkých ostatných prípadoch sa správna komisia uznáva kvalifikovanou väčšinou stanovenou v zmluvách.

Rozhodnutia o otázkach výkladu uvedené v článku 72 písm. a) sa náležite uverejňujú.“

8. Prílohy X a XI sa menia a dopĺňajú v súlade s prílohou k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Nariadenie (ES) č. 987/2009 sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 6 ods. 1 sa mení a dopĺňa takto:

a) písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) právne predpisy členského štátu bydliska, ak dotknutá osoba vykonáva zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch a ak vykonáva časť svojej činnosti alebo činností v tomto členskom štáte alebo ak dotknutá osoba nie je zamestnaná ani nevykonáva samostatne zárobkovú činnosť;“

b) písmeno c) sa nahrádza takto:

„c) v ostatných prípadoch právne predpisy členského štátu, o ktorých uplatňovanie sa požiadalo najskôr, ak osoba vykonáva činnosť alebo činnosti v dvoch alebo viacerých členských štátoch.“

2. V článku 14 sa odsek 5 nahrádza takto:

„5. Na účely uplatňovania článku 13 ods. 1 základného nariadenia sa osobou, ktorá „zvyčajne vykonáva činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v dvoch alebo viacerých členských štátoch“, rozumie osoba, ktorá vykonáva súbežne alebo striedavo jednu alebo viacero oddelených činností, s výnimkou okrajových činností, pre ten istý podnik alebo toho istého zamestnávateľa alebo pre rôzne podniky alebo rôznych zamestnávateľov.“

3. Do článku 14 sa vkladá tento odsek 5a:

„5a. Na účely uplatňovania hlavy II základného nariadenia sa pod pojmom „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ rozumie registrované sídlo alebo miesto podnikania, v ktorom sa prijímajú zásadné rozhodnutia podniku a vykonávajú funkcie jeho ústrednej správy.

V prípade členov leteckej posádky poskytujúcich služby v oblasti osobnej leteckej dopravy alebo prepravy tovaru sa pod pojmom „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ definovaným v hlave II základného nariadenia rozumie „domáca základňa“ definovaná v prílohe III k nariadeniu Rady (EHS) č. 3922/91² o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva.“

4. V článku 15 ods. 1 sa druhá veta nahrádza takto:

„Táto inštitúcia vydá dotknutej osobe potvrdenie uvedené v článku 19 ods. 2 vykonávacieho nariadenia a bezodkladne sprostredkuje inštitúcii, ktorú určil príslušný orgán členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva, informácie o právnych predpisoch uplatniteľných na dotknutú osobu v súlade s článkom 11 ods. 3 písm. b) alebo článkom 12 základného nariadenia.“

5. V článku 54 sa odsek 2 nahrádza takto:

² Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4.

„2. Na účely uplatňovania článku 62 ods. 3 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sa na dotknutú osobu vzťahovali, pokiaľ ide o činnosť, ktorú dotknutá osoba naposledy vykonávala ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, na požiadanie bezodkladne poskytne inštitúcii miesta bydliska všetky údaje potrebné na výpočet dávok v nezamestnanosti, ktoré môže získať v členskom štáte, v ktorom sa nachádza, najmä výšku mzdy alebo príjmu zo zárobkovej činnosti.“

6. Do článku 55 sa vkladá tento odsek 7:

„7. Odseky 1 až 6 sa analogicky uplatňujú na osoby uvedené v článku 65 ods. 5 písm. b) základného nariadenia, s výnimkou odseku 1 písm. c) tohto článku.“

7. V článku 56 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Ak sa podľa právnych predpisov uplatniteľných v dotknutých členských štátoch požaduje splnenie určitých povinností a/alebo vykonávanie činností predstavujúcich hľadanie zamestnania zo strany nezamestnanej osoby, majú prednosť povinnosti a/alebo vykonávanie činností predstavujúcich hľadanie zamestnania zo strany nezamestnanej osoby, v členskom štáte, ktorý poskytuje dávky.

Skutočnosť, že si nezamestnaná osoba nesplnila všetky povinnosti a/alebo si nehľadala zamestnanie v členskom štáte, ktorý neposkytuje dávky, nemá vplyv na dávky priznané v inom členskom štáte.“

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V [...]

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

PRÍLOHA

Prílohy X a XI k nariadeniu (ES) č. 883/2004 sa menia a dopĺňajú takto:

1. Príloha X sa mení a dopĺňa takto:

a) V oddiele „HOLANDSKO“ sa písm. a) nahrádza takto:

„a) Zákon o podpore pri práci a zamestnaní pre mladé zdravotne postihnuté osoby“ (Wet Wajong).“

b) V oddiele „SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO“

i) sa vypúšťa písmeno c);

ii) sa vkladá toto písmeno e):

„e) Zamestnanecký a podporný príspevok vypočítavaný z príjmu (Employment and Support Allowance Income-related – Welfare Reform Act 2007 and Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007).“

2. Príloha XI sa mení a dopĺňa takto:

Oddiel „HOLANDSKO“ sa mení a dopĺňa takto:

i) v ods. „1. Zdravotné poistenie“ sa vypúšťa písmeno g);

ii) vkladá sa toto písmeno h):

„h) Na účely článku 18 ods. 1 tohto nariadenia majú osoby uvedené v ods. 1 písm. a) bode ii) tejto prílohy, ktoré sa dočasne zdržiavajú v Holandsku, so zreteľom na článok 11 ods. 1, 2 a 3 a na článok 19 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení Zorgverzekeringswet nárok na vecné dávky zo strany inštitúcie miesta pobytu v súlade s prístupom uplatňovaným voči poisteným osobám v Holandsku ako aj na vecné dávky poskytované podľa všeobecného zákona o osobitných nákladoch na zdravotnú starostlivosť Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.“;

iii) v ods. 2 sa slová „holandského zákona o všeobecnom starobnom poistení“ nahrádzajú slovami „všeobecného zákona o starobnom dôchodku“;

iv) v ods. 2 písm. b) sa slová „podľa týchto právnych predpisov“ nahrádzajú slovami „podľa uvedených právnych predpisov“;

v) v ods. 2 písm. g) sa slová „holandského všeobecného zákona o pozostalých“ nahrádzajú slovami „všeobecného zákona o pozostalých príbuzných“;

vi) v ods. 3 sa slová „holandského všeobecného zákona o poistení pre pozostale závislé osoby“ nahrádzajú slovami „všeobecného zákona o pozostalých príbuzných“;

vii) v ods. 3 písm. d) sa slová „podľa týchto právnych predpisov“ nahrádzajú slovami „podľa uvedených právnych predpisov“;

viii) v ods. 4 písm. a) bode i) prvej zarážke sa slová „zákon o práceneschopnosti“ nahrádzajú slovami „zákon o invalidnom poistení“;

ix) v ods. 4 písm. a) bode ii) sa slová „zákon o práceneschopnosti samostatne zárobkovo činných osôb“ nahrádzajú slovami „zákon o poistení samostatne zárobkovo činných osôb pre prípad pracovnej neschopnosti“.